

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VIII. Vitam Christi Domini vivaciter perpensam, veram esse
sapientiam, & adversus fraudes mundi Collyrium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

qui solum hunc librum, cum fide carerent, legere poterant, ad idem studium allexit.

Alius liber est vita passionis crucis Christi.

Tertius est, clarum scripturarum; quas soli norunt Christiani, fidei sacramento illuminati: si tamen fides, sive anima emorta corpora, tenuem admodum, & nullum ex libris tam necessariis frumento reportabant.

Excellenter porro ceteris est liber iste vivus, & vivificans JESU Christi in cruce extensis: etenim si Dominus Pater luminum, qui magnitudinem potenter, & sapientiam suam operibus manifestat, aliquo insigni opere sublimitatem perfectionum suarum, sapientiae, omnipotentiae, &c. toti mundo innotescere vellet, quoniam invenire posset, quo magis clare, & manifeste perfectiones istas suas aperiret? Item si aliqua evidenti demonstratione convincere, & ostendere veller excellenter virtutis dignitatem, excravabilem peccati fæditatem, quantumque ipse illud abominetur, similius aliquo opere infinita bonitatis sue, corda hominum sui amore incendere, & ad solidas humilitatis, mansuetudinis, patientiae, obedientiae, spei, penitentiae, paupertatis Evangelicae, reliquaque virtutes excitare, non apparet possibile toti divine sapientiae opus parentium, & ad fines jam dictos consequendos efficacius.

Admirabilius est quod omnibus praedictis, aliisque similibus effectis unicuique in particulari ita subseruit vita, & passio Christi D. ac si illi soli, & non alteri rei à DEO foret ordinata: Ratio est, quia unigenitus Dei filius infinita Patri: Sapientia, ita malis nostris communibus, & particularibus salutare istud dispositus, & confecit pharmacum, ut totum prodesse vni, neque ullo modo obesse, si etiam prodesset alteri.

De utilitate lectionis libri hujus Sapientiae incarnatae,

§. 2.

Ex quibus colligi liquido potest Salvatoris nostri Passionem, medium fuisse, quod DEUS eligere poterat excellentissimum, & ad nostram doctrinam & sanctificationem efficacissimum; cum non aliqua creatura, sed ipsemet Christus Dominus verus Deus, ut superior ex Apostolo dicebamus, factus sit, proprio sanguine pro nobis effuso, Sapientia, Iustitia, & Sanctificatio nostra, in divinarum perfectionum, salutariumque, rerum claram deducens notitiam, & ad sui timorem, & amorem, reliquaque virtutes Fideles suos extimulans.

In libro enim isto, si bene animadverterimus, duo deprehendemus folia, unum Divinitatis, alterum Humanitatis: In primo, si accedamus cum plenitudine fidei, legendi, intelligentis bonitatem, charitatem, misericordiam, iustitiam, providentiam, omnipotentiam, & sapientiam Dei, que in mysteriis sacre passionis, quasi aureis literis efformata resplendent, animumque sapientia planè divina, a cœlesti imbuunt.

In altero folio tota continetur moralis Theologia, sive motiva sublimissima, cum doctrina practica, & abolutissimo virtutum exemplari, ad amplexum virtutis, & virtutum fugam validissime impellentia.

Denique libri hujus lectio, tam salutaris, & proficia est, ut si, quo:quot in Ecclesia Dei fuerint ab illuminatione Evangelii usque modo

viri spirituales & devoti interrogentur, quidnam ipsos maximè in virtutum studio adiuvet, omnes una voce respondebunt, fuisse vivam, & efficacem passionis JESU Christi confiderationem, in illa repetiti integrum totius vitæ defensionem, & refectionem, robur in laboribus, consolationem in angustiis, auxilium in necessitatibus, spem in periculis. Hic à Dæmonibus tentati, ad vulnera confugiant Christi; cilici, resiliisque asperitate, aut lesti duris fastigati, duro Crucis ligno cogitatione affixi, consolantur; si impropriis exigitur mundi, crucis ignominiam animo volvunt, & intime opprobriis latuntur; si pauperes vexat apostolica, IESU nuditatem petentes requiecent; si ladi, & exasperat disciplina, lenit Christi ad columnam flagellata consideratio, si insipidus cibus, & mensa paupercula appetitus difficeret, Christi Domini amor refugiet loco felle, & acero posat placat.

Hinc igitur perspicere licet, quam generalis, & efficax sit, isti pro universis animis nostrarum & infirmisibus medicina, quamque necessariam sit in via cœli progreedi defiderantibus, tandem isti in heretice exercito, & ex arbore vite in medio paradisi Dei, id est, Ecclesia sancta posita, altos pro perfectis, & demissos pro imperfectis ramos extende inde sinenser falubertos ad animas nostras pastum fructus decerpere.

C A P V T VIII.

Vitam Christi Domini vivaciter per pensam, veram esse sapientiam, & adversus fraudes mundi Collyrium.

QUAMVIS deficeret tam generale pro fructu, & virtute vita, & passionis Christi Domini quod supra retulimus, testimonium, quis (cui vel tenuiter fidei radius eluerit) ultra praedita, non statim videat duos alios supercelsi egregios admodum fructus; Primum veram rerum vita hujus appreciationem, & detectionem fraudam, vanitatem, & stultitiam mundi hojas: Alterum veram sanctamque justitiam.

Et de primo quidem (secundo in sequens caput dilato) sciendum est sapientiam, lucem, & deceptionis exterminationem, que per Christum mundum universum illuminante nobis obvenerunt non solum perfectiones, & sublimem illam deo Theologiam respicere, sed præterea etiam nos ipsos resque omnes mundi hujus, ut eas quantum revera merentur appetientes consonum divinae veritatis, & placitis mundi omnino contrarium, si is feramus, & operibus sequamur, Christo D. praesente, judicium. Qualiter autem viam hanc Salvator noster praecucurrit, luculentiter tradit Sanctus Augustinus lib. de vera Relig. cap. 16. Satellites, inquit, voluptatum divitias per vicinas populos appetebant: pauper esse voluit, honoribus, & imperiis habant: Rex fieri noluit. Carnales filios magnam bonum putabant: tale conjugium prolemque contempserunt. Contumelias superbissime horrebant: omne genus consumeliarum iustinuit. Injuries intollerabiles esse arbitrabantur: Quia major injuria quam justum innocentemque daminari? dolores corporis extabunt flagellatus atque cruciatu est. Mori multatu: morte multatu est; ignominia sua

rum mortis genus crucem putabant : crucifixus est.
Omnia, que habere cupientes non recte virebamus,
carendo villa fecis. Omnia, que vitare cupientes à
studio desviabamus veritatis, perpetuando dejeicit; non
enim illum peccatum committi potest, nisi datus appre-
hensione ea, que ipse contempnit, aut fugiuntur, que
ille sustinuit; tota itaque vita ejus in terra, per homi-
num, quem suscipere dignatus est disciplina morum fu-
it, haec fandus Augustinus. Sancti quoque Pro-
speri in eadem sententiam verbis sunt: Quid est
ambulare sicut ille ambulavit, nisi contumescere omnia
professa, qua contempnit: non timere adversa, qua per-
tulerit, libenter facere, qua fecit, docere, qua docuit: pre-
fere, qua promisit, & sequi quo ipse praesedit. Ista
igitur est vera, & generalis Christi Domini imi-
tatio, contraria omnino mundi placitis opinio-
nem confantere tueri.

Crux ergo Christi, quasi bilans est, in qua ap-
pendere, & ponderare debemus res omnes spiri-
tuales, & temporales, ne dolosa statera Chanaan
decipiatur, qua mundani homines momentane-
um deliciarum, parvum aliquod interesse lucri,
aut honoris puerulum, Deo ipso, & universis Dei
bonis preponderantur; sed Crux Christi pondus est
sanctuarii, & vera rerum omnium ad cultum DEI
perennium statera, justum unicusque pondus,
& valorem assignans.

Excellentiam itaque meditationis vita & pas-
sionis Christi Domini, vel hinc manifeste intelligere
licebit, quod per eas res omnes perfecte, funditus,
& absque erroris pericolo dignoscantur,
& exercitas intellectus nostri perfecte curentur,
sive pretioso hoc sanguinis JESU Christi
Collyrio inunctis intellectus nostri oculis, & ab
omni mundana fraude, & deceptoria vanitate li-
beratis, illuc celeriter incipit Christi Dominus vera
& sola Sapientia nostra, & hic primus fructus est
faciens & vita, & passionis.

C A P V T IX.

*De altero fructu passionis Christi Domini, qui
est iustitia, qua in virtutum omnium
ornatu, & complemento consistit.*

Secundus fructus passionis JESU Christi, qui
vivacitate fidei manducatur, est Justitia, qua
in virtutum omnium ornato, & complemento
consistit.

Ac ut à charitate incipiamus, clarum est, nulla
esse majora aliquem amandi incentiva, quam bo-
nitate, reciprocum amorem, & beneficia: Quanam autem major bonitas, aut excellenter
charitas, aut beneficia potiora ab homine, aut
Angelo excoegeri queant, quam ea, que nobis
per JESUM Christum exhibita sunt, quam ra-
tionabiliter inquietat Salvator, ignem veni mittere
in terram: quis enim ignis tantis ad amorem mo-
tivis instructus ardenter? unde Sanctus Ambros.
dicebat alius beneficium nos ad Deum redaman-
dum obligatos, isto violentatos; nam & sic di-
xerat Apostolos: Charitas enim Christi urget nos, ut
& qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ip-
sismortuis est, & resurrexit.

Nam quid sunt tot flagella, spinæ, verbera;
nisi quadam quali coactio, & amoris violentia,
nos ad Deum tenerim & fortissime diligendū
impellens, q̄ā canta pro nobis sustinere
non est dederat?

Iudicioris amoris, spes etiam nostra ad-

mirabiliter fulcitur; nam quid non à tanta spera-
bo Bonitate, quae tantos, ut mihi calum speci-
ret, exentiavit labores? Cui majori cum secuti-
tate confidere possum, quam illi, qui ita me ama-
vit, ut ne moreteret, ipse pro me mortuus fuerit?
quomodo non medebitur infinitatibus meis
nunc, cum sine ulla difficultate id possit, qui tan-
tis suis expensis qualisvit malis meis medicinam?
aut quā possum, vel levi in petendo diffidentia tuba-
tur, cum donaverit mihi Christus Dominus &
in vita, & in morte omnia sua merita, jejunia, vi-
gilias, fatigations, fletus, labores, cruciatus,
fame, siti, dolores, mortem, &
universam passionem suam, que condolenter
recolens pro meorum remissione peccato-
rum, & bonorum impetracione, premium ex
rigore sufficientissimum offeram Deo Pa-
tri.

Deinde si ad virtutes morales descendamus,
quam clare ex omnibus resplendent in vita, & pa-
sione Salvatoris? & incipiendo à fundamento,
humilitate scilicet quid aliud deprædicat præ-
sape, stabulum, circumcisio, fuga in Ægyptum,
baptismus, diaboli tentatio, &c. quid clamant
aliud, quæ ipsos etiam Angelos obstupescere
possunt, Deum videre captivum, & violenter,
tanquam celestissimum latronem ligatis, &
concatenatis manibus, protractum, tanquam
blasphemum, sporis conspurcium, ut stultum,
& morionem spretum, & illatum, ut malefacto-
rem ac nefarium securam flagellatum. Barrabæ
postpositum, & inter latrones crucifixum.

De obedientia Christi D. quid dicemus, nisi
quod per Apostolum Spiritus sanctus, cum in
forma DEI esset, non rapinam arbitratuſ est esse se-
qualem DEO; sed semet ipsum exinanivit, formam
servi accipiens, in similitudinem hominum factus,
& habitu inventus ut homo. Humiliavit semet ipsum fa-
ciens obedientia usque ad mortem, mortem autem cru-
cis.

Philip. 2.

Patientia opus fuit: tota simul vita JESU Christi
Domini nostri, licet enim in illa omnes in sum-
mo perfectionis gradu repertantur virtutes, elegit
tamen Dominus pro redemptio[n]is nostræ medio
dolores, & mortem pati, qui actus est patientia,
& charitate tamen imperatus, & ideo non
aliquod fundamento dicitur virtus patientia vestis
fusilli nuptialis, qua induitus Dei filius, in thalamo
Crucis, sanctam sibi Ecclesiam despontivit.

Longius, quam par est, procedendum fore, si
singulas, quæ in vita Domini coruscant virtutes,
proleque vellemus, velut agninam mansuetudinem,
inter accusantium undique luporum, &
falsa testimonia effigientium rabiem: tam ex te-
ram pauperatem, ut in stabulo nascatur alieno,
& in morte non alicui possideat lectum, quam
crucem, non aliam vestem, quam ipsam nuditatem,
non aliam mensam, quam feillis, & acetum,
nec aliam sepulturam, quam eleemosynam Joseph
oblatam: paupertatis denique comitem, vita
asperitatem, quam testantur exilium in Ægyptum,
diversa itinera, fatigations, cibus vilis,
lectus durus, dominus angusta, aut nulla; siquidem
ipse dicit, filius autem hominum non habet ubi caput
reclineat.

Hac in isto libro à DEO Patre ad animatum
nostrorum sapientiam, justificationem, ac sancti-
tatem tradito, legere debemus, non tamen absq;
vivæ fidei excitatione, sine qua omnis ferè ista
lectio infructuosa erit.

C. 2

Hoc